

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

Auteur

TER BESLISSING

Datum

2 december 2024

Kenmerk

KGG / 95711709

Kopie aan

Bijlage(n)

2

nota

Ondertekening Kamerbrief appreciatie
wetenschappelijke artikelen fossiele reclames

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

Tijdens het commissiedebat Klimaat en Energie (algemeen) van 14 maart 2024 heeft uw ambtsvoorganger naar aanleiding van vragen van het lid Kröger toegezegd¹ de Kamer een appreciatie te geven van twee wetenschappelijke publicaties van de VU en de UvA over het verbieden van fossiele reclames. Tevens heeft hij toegezegd nader te zullen ingaan op de juridische kaders en de mogelijkheden die binnen deze kaders bestaan voor een nationaal verbod op fossiele reclame. Tijdens de begrotingsbehandeling heeft u toegezegd deze Kamerbrief nog dit jaar te versturen. Met deze brief doet u deze toezeggingen af.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de Kamerbrief te ondertekenen.

Kernpunten

- De strekking van beide artikelen² is dat een nationaal verbod op fossiele reclame onder voorwaarden juridisch mogelijk is. Een verbod op EU-niveau is volgens de auteurs van de artikelen ook mogelijk. Zij geven ter onderbouwing van hun stellingname een overzicht van de meest relevante

¹ Toezeggingnr. TZ202403-051

² C Kaupa, verbonden aan de Vrije Universiteit, "Promoting the Apocalypse? The Legality of a Ban on Advertising for Fossil Fuels and Other Carbon-Intensive Products under European Law" (European Journal of Risk Regulation. <https://doi.org/10.1017/err.2023.5>) en Ingo Venzke en Laurens Ankersmit, verbonden aan de Universiteit van Amsterdam: The Legality of Banning Fossil Advertising (European Law Blog, News and Comments on EU Law, Blogpost 2/2024, 16 January 2024).

wettelijke kaders die een rol spelen bij het regelen van een eventueel verbod.

- Zoals uw ambtsvoorganger eerder eerder met de Kamer heeft gedeeld is het eventueel instellen van een verbod op fossiele reclame juridisch gezien niet onmogelijk, maar zit de uitdaging in het in lijn met verdragsrechtelijke verplichtingen proportioneel, robuust en effectief *toespitsen, afbakenen en onderbouwen* hiervan. Het begrip fossiele reclame kent geen vastomlijnde definitie en dat maakt het debat, maar ook het onderzoek naar de juridische haalbaarheid van een verbod, ingewikkeld.
- Behalve deze definitiekwestie maakt het ontbreken van jurisprudentie op dit thema het ook lastig om nauwgezet aan te geven onder welke voorwaarden een nationaal verbod juridisch houdbaar is. Het EHRM en het EU-Hof hebben nog geen uitspraken gedaan over een fossiel reclameverbod.
- Gezien deze juridische uitdagingen en onzekerheden concludeert u aan het eind van de brief dat invoering van een eventueel nationaal verbod niet per se onmogelijk is, maar nu niet opportuun is. Verder voert u als beleidsinhoudelijke reden aan om nu niet een verbod te introduceren dat eerder wetenschappelijk advies³ laat zien dat een eventueel verbod gepaard moet gaan met flankerend beleid om klimaatvriendelijke keuzes voor de consument aantrekkelijker te maken. Dat beleid is echter nog niet voldoende ontwikkeld. Daarom verwijst u naar het nieuwe Klimaatplan waarin de ontwikkeling van een aanpak duurzame leefstijl wordt aangekondigd.

Toelichting

Om tot een goed onderbouwd overzicht van de meest relevante juridische kaders te komen is ook een uitgebreide consultatie onder juridische directies van betrokken andere departementen gehouden. De indruk is dat er binnen het Rijk, medeoverheden en vanuit de samenleving behoefte is aan meer duidelijkheid over de juridische kaders bij het eventueel instellen van verboden op fossiele reclames. Met de inhoud van de bijlage kan een bijdrage geleverd worden aan deze behoefte.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

---

³ Advies 'Een verbod op fossiele reclame; essentieel, maar niet voldoende' Kamerstukken II 2023/2024, 32813, nr. 1309, Bijlage bij de brief van de Minister voor Klimaat en Energie van 25 oktober 2023.